

Jumalateenistus Nõos P, 29.03.29 k 11, palmipuudepüha

Lektsioonid: Js 50:4–10; Jh 12:1–8

Leerikõne: Lk 24:29

Pihikõne: pihimanitsus Agendast lk 246

Jutlus: Fl 2:5–11

Laulud: 87 (1–5); 93 (1–2, 3); 85 (1–3); 86 (1–4)

Mõtlege iseenestes sedasama, mida Kristuses Jeesuses: kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseenast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani. Seepärast on Jumal tõstnud ta kõrgemaks kõrgest ja annetanud talle selle nime, mis on üle iga nime, et Jeesuse nimes nõtkuks iga põlv nii taevas kui maa peal kui maa all, ja et iga keel tunnistaks: Jeesus Kristus on Issand – Jumala Isa kirkuseks.

Tänase kirjakohta kontekstiks on apostel Pauluse üleskutse üksmeelele: sellest kõnelevad kaheksa salmi enne meie kirjakohta. Paulus kutsub Filipi kogudust ühtmoodi mõtlema, tegema kõike alandlikkuses ja teise kasu silmas pidades.

Jeesus Kristus on see ühtsus võimalik. Näeme seda juba palmipuudepüha-loos, mida täna küll altarist ei loetud, kuid mida niigi hästi peast teame: loos, kuidas Jeesus ratsutas eeslisälu seljas Jeruusalemma. Rahvas oli sel hetkel ühtne, sest kõik rõõmustasid prohvetite ettekuulutuse täitumise üle, mis tundus nii ilmne: rahvas seas armastatud õpetaja, suur imetegija, ratsutab juutide kuningana eeslisälu seljas pühasse linna Jeruusalemma – mida võib üks rõhutud hing veel enamat oodata!

Meie ju oleme eestlastena samuti üksmeelselt, kui mõni eesti mees või naine tuleb olümpiavõitjaks ja me teda kojujõudnuna tervitame: selline meie kaasmaalase suur saavutus teeb südame uhkeks ja kandub justkui igäuhthe meist üle – me kõik tunneme, et oleme selles olümpiavõidus mingil seletamatul viisil osalised.

Ja ometi on see ühtsus ajutine. Ajutine oli ühtsus Jeesuse Jeruusalemma tulekul, sest teame, kuidas rahvas jagunes vaid mõned päevad hiljem Jeesuse vastasteks ja pooldajateks (kahjuks olid pooldajad suures vähemuses). Ajutine on ka ühtsus meie olümpiasangarite austamises, sest teame ju mitmeid skandaale, mis on sündinud võitjate väidetava, alles hiljem selgunud reeglite rikkumise tõttu.

Millest selline ühtsuse kadumine tuleb? Ei oskagi paremini vastata, kui et see tuleb välise eelistamisest sisemisele, näiva eelistamisest tõelisele. Jeesuse isik ja tema toimumisviis Jeruusalemma sisenemisel näisid inimestele kinnitavat, et põhjust on suureks rõõmuks, kuid tema sisemisi motiivi ei mõistnud mitte ükski inimene, isegi mitte tema jüngrid.

Olümpiavõitja isikut ja tegusid näevad paljud, kuid tema valu ja kannatusi selle nimel ei mõista mitte keegi peale tema enda. Kui inimesed teaksid, mida võitja on pidanud selle võidu nimel läbi elama, siis nad enam nii üksmeelsed poleks. Ja eelnimetatud skandaalid ongi ju tulnud sellest, et mõnel juhul on inimesed võidu hinna teada saanud, vahel on see olnud seotud keelatud ainete tarvitamisega.

Kuid Jeesus Kristus on inimkonna ajaloos suur erand: tema varjatud olemus on palju suurem kui tema nähtav olemus. Jeesus Kristus pole superstaar nagu tuntud muusikalis teda nimetatakse – ehkki superstaari elemente on tema eluloos küllaga. Jeesus Kristus on ei vähemat kui kõige selle Looja, mida me teame, Jeesus Kristus on Jumal! See on Tema olemus ja usk sellesse olemusse on võimeline kokku liitma kõik inimesed, nii erinevad kui nad iganes poleks.

Seepärast alustab apostel Paulus meie kirjakohtas sõnadega: „Mõtlege iseenestes sedasama, mida Kristuses Jeesuses...” „Iseenestes” selles mõttes, et kõik me oleme ju erinevad isiksused ning mõtleme ja tegutseme erinevalt. Ent kui me mõtleme Kristuses Jeesuses ehk Kristuse koguduses, siis suudame olla ühtsed.

Jah, võib-olla ütleb nüüd keegi, et kas ma siis ei näe suuri lõhesid ka Kristuse koguduses, kirikus! Kust on siis pärit need ususõjad ja alalõpmatud kemplemised konservatiivide ja liberaalide vahel – kui nimetada vaid ühte osa kemplemistest põhjustest!

Vastaksin küsijale nii: mitte ükski kemplus ega isegi mitte ususõda pole kõigutanud Kristuse autoriteeti. Mitte keegi pole 2000 aasta jooksul leidnud Tema olemuses mitte ühtegi puudust, rääkimata patust. On küll püütud kirjutada Naatsareti Jeesuse elulugu ja vändatud ulmefilme *à la* „Da Vinci kood”, kus näidatakse, et Jeesus polnud ikkagi nii jumalik nagu Piiblist välja tuleb. Kuid see pole muutnud Kristuse koguduse sisu. Sest see tugineb Jeesus Kristuse, Jumala ja inimese loomusele.

Ja nüüd tutvustabki apostel Paulus meile seda Kristuse suurepärase loomust pidulikus hümnis, mida juba jutluse alusena kuulsime.

Kristus oli Jumala kuju ehk siis nähtamatu Jumala kuju, mis on meile, surelikele inimestele siiski vaadeldav olnud. Meenutame Jeesuse muutumist kõrgel mäel, mille tunnistajaks olid Jeesuse kolm jüngrit. Kogu selle hoomamatult suure universumi Looja sai Jeesuses Kristuses meile nähtavaks: kas suudab meie piiratud kujutlusvõime seda muutumist üldse mõista?

Paulus ütleb ka, et see võimas olend loobus iseene olust ja võttis orja kuju. Miks pidi ta seda tegema? Vastuse sellele küsimusele annab nt Hb 4:15: „Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta.” Seega sai Hb autori järgi Jeesus Kristus, Jumala Poeg ja Jumal, inimeseks selleks, et meid, inimesi meie viletsuses aidata. Kui ta oleks tulnud oma jumalikus auhiilguses, siis poleks inimesed saanud temaga samastuda ja temalt õppida nagu õpilased õpetajalt.

Kuid Paulus läheb veelgi kaugemale. Ta ütleb meie kirjakohas: „Ta [Jeesus Kristus] alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani”. Seega ei saanud Jumala Poeg Kristus inimese sarnaseks mitte ainult selleks, et inimesi õpetada, vaid ka selleks, et inimeste eest surra. Ja mitte ainult surra, vaid surra ka eriti piinarikkal kombel nagu kurjategija, ristile pooduna.

Me loomulikult teame seda, sest see on kristlik põhitõde. Kuid meie tänase jutluse esimese osa kontekstis saab nüüd küsida, kuidas saab Kristuse ristisurm inimesi ühendada, ja ühendada nii, et mitte miski siin ilmas ei suuda neid enam lahutada?

Ei oska teisiti vastata, kui et Jeesus Kristuse kahe loomuse, jumaliku ja inimliku loomuse tõttu. Inimesena on ta meie esindaja Jumala juures, meie „eeljooksja”, nagu Hb 6:20 Jeesus Kristust nimetab. Jumalana on ta aga iga päev meie juures maailma ajastu otsani. Ta on meie juures sakramentides, ristimises ja armulauas. Iga kord kui kedagi ristitakse või kui keegi võtab vastu armulauda, siis võtab ta vastu Jumala Poja, Jeesuse Kristuse.

Ükski inimlik sangar, nt olümpjavõitja, kelle eelpool näiteks tõin, ei saa olla korruga taevas ja maa peal, sest ta on ainult inimene. Temasse ei saa uskuda, sest tema loomus on muutlik. Sama lugu on kõigi inimlike suurkujude, riigijuhtide, teadlaste ja kunstnikega – nad on üksnes inimesed ja nendesse uskumine toob kaasa ainult lõhestumisi.

Kui aga mõni olümpiavõitja, riigijuht, teadlane või kunstnik usub Jeesusesse Kristusesse, siis on ta üks liige selles suures ja võimsas Kristuse Ihus ja ta on austust ja imetlust väärt. Kuid täpselt samamoodi on austust ja imetlust väärt kõige tavalisem inimene, kes usub Jeesusesse Kristusesse, sest siis ta on nagu Vaimus vaene, Püha Vaimu saanud vaene inimene, kelle kohta Jeesus ütleb ju Mt-s, et ta on õnnis.

Niisiis, ühtsus inimeste vahel saab tulla ainult Jeesuse Kristuse läbi, usus temasse. Jääb veel rõhutada, et see ühtsus inimeste vahel on inimeste ühtsus Jumalaga. Paulus ütleb ju meie kirjakohas, et Jeesuse nimes nõtkub iga põlv nii taevas kui maa peal kui maa all ja iga keel tunnistab: Jeesus Kristus on Issand – Jumala Isa kirkuseks. Inimesed, kes kummardavad ühte Jumalat, on ühtsed üksteisega ja temaga, keda nad kummardavad, Jumalaga.

Lõpetuseks võib veel küsida, mida mõtleb Paulus oma kirjakohta lõpus, kui ta ütleb, et Jeesus Kristus on Issand Jumala Isa kirkuseks. Kas siis Poja Issandaks olemine lisab tõesti kirkust Isale? Kirikuisa Johannes Kuldsuu ütleb selle kohta: „Võimas tõestus Isa väest, headusest ja tarkusest on see, et Ta on sünnitanud sellise Poja, Poja, kes pole headuselt ega tarkuselt sugugi madalam ... Kui ma ütlen, et Poeg ei ole oma olemuselt Isast madalam, vaid võrdne ja sama olemusega, siis ma

kummardan ka selles Issandat Jumalat ning Tema väge, headust ja tarkust, et Ta on meile ilmutanud teise, Temast endast sündinu, Tema sarnase kõiges, välja arvatud ainult Isadus“.

Niisiis saame tänasel palmipuudepühal kiita Jeesust paremini kui suutis seda teda tookord Jeruusalemmas vastu võtnud rahvahulk, sest meie teame mitte ainult näivat, vaid ka tõelist: Jumalalt tulevat ühendavat väge, mis on õnnistuseks nii siinses kui igaveses elus!

Aamen.